

שיעור ר"ל - שיעור

מדור אמונה ובטחון

מתוך קונטרס 'הבינוני' המלא

הבינוני ואחיה

חיים של אמונה ובטחון

שיעורי הרב שמעון שפיצער שליט"א | פרשת כי תשא תשפ"ד

תפילה על התמדת הטובה

צורת התפילה הנכונה הפועלת בנפש האדם

לכאורה זה סתירה למה שאנו רואים שכן מתפללים על העתיד

ורבים הקשו על יסוד זה שהרי מצד שני אנו רואים שכן מתפללים על העתיד, וכגון מה שמתפללים על ילדים טובים. כשהילד עדיין רק בן שלוש כבר מתפללים עליו שיגדל לתלמיד חכם. אולי תתפלל רק על היום הזה שיקרא את הא"ב בקול וילקק את הדבש כדבעי? מדוע מתפללים עליו כבר כעת שיגדל לת"ח? כמו"כ אנו מתפללים לפני הדלקת נרות החנוכה ויהיו זרעי וזרע זרעי תלמידי חכמים וחסידים וכו'. כל העת אנו מתפללים על העתיד. וגם כשמתפללים על הגאולה, זהו תפילה על העתיד. אכן אנו מקווים שהגאולה תבוא היום, אבל גם יתכן שמחמת חשבונות שמים, לא תהיה הגאולה היום, ואעפ"כ מתפללים באופן כללי שתבוא הגאולה בקרוב. וכן אנו רואים בכל התפילות שנוסחו באופן כללי ולא דווקא באופן של בקשה על היום הזה בלבד.

וניתן לשאול גם באופן כזה: מי אומר שזה מתחלק לימים? אולי זה מתחלק לחלקי זמן יותר קטנים? למה צריך להתפלל שהכל ילך כשורה אחר הצהריים או בערב? למה להתפלל כבר בבוקר על מה שיהיה בערב? נתפלל רק על הבוקר! כי אם לא, הרי זה מקטני אמנה! אלא מאי? - מותר להתפלל בתפילת שחרית על כל מה שיקרה היום, ואם כן מדוע לא נתפלל גם על כך שבעוד עשרים שנה יהיה לי נחת מהנכדים?

היסוד שהמתפלל על העתיד הרי זה מעיד עליו שבטוח על עצמו להיום

בשיעור הקודם הרחבנו בענין פירושו של הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זיע"א על מאחז"ל (סוטה מח. ב.) "משחרב בית המקדש, פסקו אנשי אֶמְנָה", שהדואגים למחר הרי הם מקטני אמנה, שעיקר החסרון הוא מה שאינם דואגים להיום. וביארנו שכאשר האדם עסוק בתפילה על המחר, הרי זה מעיד עליו שהוא סמוך ובטוח עם היום. וברור אצלו שהכל ילך כשורה. וזהו חסרון גדול, כי הוא מסיח את דעתו מכך שהוא זקוק לישועת ה' על כך צעד ושעל, ושאלמלא הקב"ה בעזרו, אינו יכול לו.

ולכן צריך האדם להתבונן ולחשוב על כל פרטי היום הנוכחי, ויבין שהוא זקוק בהם לישועת ה' ויתפלל שהקב"ה ישלח לו סיוע ממרום עבור כל אחד מהם. הן בכל יום מגיע שפע חדש, כמו שאומרים: המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, ועליו להמשיך אליו אותו שפע. ואדרבה, אם האדם ממשיך את השפע ליום הנוכחי, הוא בונה בצורה נכונה את ההווה שמשמש כבסיס איתן ליום המחר. מה שאין כן אם הוא חושב ומתפלל תמיד רק על המחר ועל העתיד, כי אז הוא מתעלם מצרכיו להיום הנוכחי, ואינו מביא שפע למהלך חייו לפרטי פרטים.

הבהרה: היות שקריאת מאמר זה דורש יישוב הדעת ורוחב לב, אי לכך אין כמעט שום תועלת לקרואו למקוטעין במהלך התפילה וכדו', וד"ל.

גליון זה נתרם ע"י ידידינו
ר' ראובן זעליג בן שפרינצה אסנה חיה שיחי'
וזו' חוה גיטל בת אסתר פרל תחי'
לזכותם ולהצלחתם

זכה לכל הברכות האמורות בתורה, לשפע ברכה והצלחה ולרוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח ויזכה הוא ומשפחתו להבין ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את הנלמד בשיעורים מתוך מנוחת הנפש והרחבת הדעת

לבקש שההטבה תמשיך גם הלאה. ואם אינו מבקש, חסר קצת בהכרת האדם שאין שום דבר בטוח בידו, ושהוא זקוק בכל עת לישועת ה'.

גם סדר התפילה בנוי באופן זה. וכגון בתפילת נשמת בשבת קודש **כשהאדם כל-כך מרומם, ואעפ"כ מבקשים: "ואל תטשנו ה' אלוקינו לנצח", וזאת כדי שלא יהיה חסרון בהודאה. כשאדם מבקש ואל תטשנו ה' אלוקינו לנצח, הוא מגלה דעתו שהוא מבין שהוא תלוי בה' בכל רגע ורגע. וכן בברכת מודים דרבנן: "כן תחיינו ותקיימנו ותאסוף גלויותינו לחצרות קדשך", ולכאורה יפלא, הרי עוסקים כאן בהודאה, מדוע דווקא כאן צריך לבקש על כך? אך התשובה היא כאמור, **שיחד עם ההודאה על הטוב, מחויב האדם לבקש שהטוב ימשיך.****

עוד איתא **במסכת שבת (כב, א):** לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה, שאם יחלה - אומרים לו: הבא זכות והפטר. הוי אומר: אף שאין לו לאדם שום רמז לחולי, הוא מחוייב להתפלל שלא יחלה, ואדרבה, אם ימתין עד שיהיה לו רמז לחולי, כבר יהיה אז קטרוג והענין יהיה יותר מורכב. מבואר שכאשר האדם רואה שהוא בריא בגופו ובנפשו, עליו להתפלל אל ה' שהטבה זו תמשיך, וימשיך להיות בריא ואיתן.

בתפילה יש ב' חלקים, התמדת הטובה ומילוי החיסרון

ומצד שני, האדם מחוייב להתפלל אל ה' **כשיש לו חסרון** - ריבונו של עולם! אנא! מלא לי את חסרוני, שלח שפע למקום החסרון ותאיר אותו. והנה כך אנו רואים בתפילת שמונה עשרה שקבעו אנשי כנסת הגדולה, **שמצד אחד האדם מבקש שימשיך לקבל כל סוג של שפע**, כגון ברכת אתה חונן, שעל אף שיש לו שכל, הוא מבקש שימשיך לקבל, כי הוא יודע שבכל רגע הוא יכול לאבד את דעתו.

אמנם כן, הבקשה איננה רק להמשיך לקבל שפע, **אלא הוא מבקש גם שהקב"ה ימלא לו חסרונו**. כי הגם שיש לו שכל, עדיין הוא יכול לקבל יותר, וכן הוא יכול לקבל יותר פרנסה, אבל אין הדבר נמדד בהשוואה, כי בהשוואה לכמות החכמה שיש בעולם, בוודאי שאין לו לאדם אפילו כטיפה מן הים, אלא הדבר נמדד לפי מה שהאדם מרגיש. כי לפי מה שהאדם מרגיש, הוא לא היה מבקש על שכל, כי אינו מרגיש שזה מה שחסר לו היום. ולכן צריך להתפלל **אפילו על הדברים שנראה שיש לו כבר**. אנשי כנסת הגדולה תקנו לומר רפאנו. יתמה האדם: "מה, רפאנו?!!" לגבי שכל אפשר להבין, כי כשהאדם מתבונן קצת, מיד הוא רואה כמה חסר לו דעת. אבל לגבי רפואה, אם אין סיבה מיוחדת, אין האדם מרגיש שזה חסר לו

ועוד הקשו שממה שדיברנו בשיעור הקודם משמע שצריך להתפלל על הפרטים הנוגעים ליום הזה, ושאלו אמורים כביכול לתת עצות לרבש"ע. שהרי איננו מתפללים באופן כללי שהילד יצליח, אלא שמפרטים יותר, כגון, שיהיה מי שייסביר לו פנים ומי שיאמר לו מילה טובה, וכן שלא ישכח לקחת איתו את האוכל, ושזה באמת ישביע אותו, וכן הלאה. ולכאור: ראשית, הלא ידוע מאז ומתמיד שאין זה מן הראוי לתת עצות להקב"ה, אלא להתפלל ולבקש באופן כללי ומוסיפים והטוב בעיניך עשה. כי אולי עדיף לו שלא יקבל היום חיוך מאף אחד? אולי דווקא זה יבנה אותו? איך אפשר לדעת מה טוב בשבילו? שנית, נניח שכן טוב שיקבל חיוך ומילה טובה, ושישבע מהאוכל, למה צריך לתת עצות להקב"ה? ולהתפלל שלא ישכח את האוכל שלו? אולי עדיף לו שיקבל את האוכל ממקום אחר?

סוף דבר: לכאורה היה נכון להתפלל שהקב"ה יעשה את הטוב בעיניו כרצונו, כי כשמתחילים להיכנס לפרטים ולפרטי פרטים, הרי מצמצמים את הבקשה, כי מציעים להקב"ה מה ואיך לעשות.

על האדם להודות על העבר ולבקש על העתיד

אכן כשנתבונן, נראה ששני החלקים אינם סותרים זה את זה, ואדרבה, **שלימות התפילה היא כשיש בה את שני החלקים יחד.**

רצון הקב"ה הוא שנתפלל בכמה וכמה אופנים. כלומר, **שצריך להתפלל על הדברים שמצליחים בהם, שימשיכו להצליח בהם, וכן צריך להתפלל על הדברים שכעת אין מצליחים בהם שכן יצליחו**. זהו השלב הראשון.

בפרשת כי תבוא אנו לומדים שכשאדם זוכה לשפע, עליו להביא ביכורים ולהודות לה', ותוך כדי כך להתפלל על העתיד - השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתת לנו וגו"^א. ומבואר בספרים, שכאשר האדם מצליח, הוא מחוייב בנוסף להודאה, גם לבקש מה' שהטובה תמשיך גם הלאה. כך כתוב בראשונים, **וכן דברי חז"ל מלאים בזה, שעל האדם להודות לה' מתוך הכרה שהטובה שיש לו, היא טובה שמקבל בכל רגע מהקב"ה, ולכן אין די לו רק להודות, אלא לבקש שימשיך להטיב לו**^ב.

וכן ב'**מאור ושמש'** (פרשת ויצא) על הפסוק "ותאמר הפעם אודה את ה' על כן קראה שמו יהודה ותעמוד מלדת" (ויצא כט, לה)^ג, שמפני כך עמדה לאה מלדת, מפני שלא ביקשה על העתיד. והלא היא הודתה על לידת בנה, ואדרבה, **חז"ל אמרו שהיתה הראשונה שנתנה הודאה (ברכות ז, ב). אבל היה חסר בהודאה את החלק של הבקשה על העתיד, כי האדם מחויב**

א ראה דברי הרמב"ם בספר המצוות (עשה קלב מצוות מקרא ביכורים): ... ומשבחו על כל זה, ולבקש ממנו להתמיד הברכה וכל זאת יאמר כשיביא הביכורים, וכן הוא בחינוך (מצוה תר"ו). ראה 'כלי חמדה' כי תבוא שמציין למדרש תנחומא ועוד שמפרשים שהתפילה 'השקיפה' קאי גמי על ביכורים.
ב ראה ברכות נד, א ובמפרשים שם.
ג ראה שם גם בראשונים ראב"ע ופירוש הטור הארוך עה"ת ועוד.

בני ישראל מוטלת האחריות להביא שפע לעולם. וגם אומות העולם יונקים מתפילותיהם של ישראל. ועל זה אנו מתפללים בר"ה בסדר מלכויות זכרונות ושופרות. לכלל ישראל יש תכלית להמליך את הקב"ה על כל העולם. והבריות בו ייפקדו. ועל המדינות בו ייאמר איזה לחיים ואיזה למוות. על בני האחריות להביא שפע לעולם. ולכן נתחברו כל התפילות בלשון רבים, כי התמדת הטובה אינה כוללת רק את הטובה הפרטית בלבד, אלא גם את הטובה הכללית.

וכמו שמבאר רש"י בפרשת בראשית על הפסוק (ב,ה): "וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח כי לא המטיר ה' אלוקים על הארץ ואדם אין לעבוד את האדמה" - "ומה טעם לא המטיר? לפי שאדם אין לעבוד את האדמה ואין מכיר בטובתם של גשמים, וכשבא אדם וידע שהם צורך לעולם, התפלל עליהם וירדו, וצמחו האילנות והדשאים". כשמנין יהודים מתפללים לה' הם מביאים לעולם את כל מה שהעולם צריך. הם מביאים לעולם שפע בצורה של פרנסה, של רפואה, של גאולה, ושל דעת ותשובה. יש ליהודי אחריות להביא כל יום את כל מיני השפע לעולם.

בין כשאדם מתפלל שמונה עשרה, בין כשהוא אומר מזמורי תהלים, ובין כשהוא הולך ברחוב ומתפלל בשפתו, כי הוא מבין שהוא זקוק לישועת ה' בכל רגע, עליו לזכור שיש לו אחריות להתפלל על כל בני ישראל ועל כל העולם כולו ועל עצמו ג"כ שאף הוא יוכל לינוק מהטוב שהקב"ה משפיע לעולם.

גם כשאדם מתפלל על עצמו עליו להוסיף תפילה על הכלל

וכן בחלק מילוי החסרון יש שני מהלכים מהלך אחד שהוא מתפלל על עצמו, שיתמלאו חסרונותיו. ומהלך שני שהוא מתפלל על הכלל. כידוע שחובה על האדם להתפלל על צרת הכלל. כשבני ישראל נמצאים בצרה, עליו להתפלל על כולם. כי עת צרה איננה רק כשהוא עצמו שרוי בצרה, אלא גם כשכלל ישראל שרוי בצרה. וכבר אמרו חז"ל (ב"ק צב, א) כל המתפלל בעד חבירו והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה. והטעם הפשוט הוא, כי תפילה כזו היא תפילה בעת צרה. כי פלוני שרוי בצרה.

בברכת רפאנו וברך עלינו וכו' בכל יום, ובשומע תפילה עליו להוסיף תפילה על מה שחסר לו, וכן בכל ברכה אם הוא מרגיש חסרון. וכן הוא מתפלל על הכלל. הוא מתפלל ולירושלים עירך ברחמים תשוב. הוא מתפלל על הכלל ועל הפרט בין על מילוי החסרון ובין על התמדת הטובה. וכן מובא בכל הספרים שמלבד כל הברכות בשמונה עשרה שבהן האדם מתפלל על השכינה, מברכת תקע בשופר עד ברכת רצה, כשהוא מבקש על חסרונותיו וצרותיו, עיקר מחשבתו צריך להיות על צער השכינה, כי כשהוא מצטער, אף השכינה

עכשיו. אומרים לו חז"ל: עליך להתפלל קודם שתחלה שלא תחלה.

כמו"כ מי שאינו מרגיש דחוק בפרנסתו. אמנם יש לו בעיות אחרות, אחת יותר קשה מהשניה, אבל פרנסה יש לו ברוך ה' בשפע. עם כל זה אינו יכול לדלג על ברכת השנים. וחייב להתפלל שלוש פעמים ביום על הפרנסה. כמו"כ יש תפילות נוספות ופרשת המן שראוי ונכון שיאמר בכל יום.

ואמרו חז"ל (ע"ז ח, א) שאם יש לאדם חולה בתוך ביתו, יוסיף בברכת רפאנו: יהי רצון מלפניך שתשלח רפואה שלמה לחולי עמך ולחולה פלוני בן פלוני בתוך שאר חולי ישראל. וכן בכל חסרון שיש לו לאדם, ומבואר בהלכה (או"ח קיט, א), שאפשר להוסיף בסוף כל ברכה מעין הברכה. וכך אמר האר"י ז"ל לאלשיך הק' שהיה לו בן שהיה צריך לחזור בתשובה, שיוסיף בקשה בברכת השיבנו, ויש ספרים שמודפס שם הנוסח. הפירוש הוא כך: ברכת השיבנו מיועדת לכל אחד בכל יום. אם יש לך חסרון מיוחד שאתה מתמודד עמו בענין זה, תוסיף לה בקשה לפי הרגשת החסרון בלבך.

וזהו שאמרו שעל אף שנחלקו הרמב"ם והרמב"ן האם תפילה היא דאורייתא או דרבנן, הרי שבעת צרה היא לכולי עלמא דאורייתא. כלומר: המחלוקת הוא על התפילות שהאדם מתפלל לפי סדר התפילה על כל ענין וענין, אבל כשיש לו חסרון מסוים ומתפלל עליו, בוודאי שזהו מצוה דאורייתא. אלה הם שני חלקי התפילה שהאדם מחויב בהם, האחד על התמדת הטובה, והשני על מילוי החסרון.

ב' חלקים נוספים של התפילה - על הפרט ועל הכלל

ובמאמר המוסגר, לכל אחד מהחלקים האלה יש שני מהלכים, כי הנה כשמדברים על התמדת הטובה, יש על הכלל ויש על הפרט. הקב"ה מצוה את האדם להתפלל לא רק על התמדת טובתו הפרטית, אלא גם על התמדת טובת העולם באופן כללי. הקב"ה רוצה שיבוא שפע לעולם דווקא על-ידי הנבראים ודווקא על-ידי ישראל שבכוחם להביאו, ולכן על האדם להתפלל שלוש פעמים ביום, ברכת השנים, ויאמר: ברך עלינו את השנה הזאת ואת כל מיני תבואתה לטובה. גם אם הוא בעצמו אינו אוכל כלל מיני דגן כי הסדר שנקבע על-ידי אנשי כנסת הגדולה הוא שכל אחד צריך להתפלל ותן טל ומטר לברכה על פני האדמה, ושבענו מטובה, וברך שנתנו כשנים הטובות לברכה.

אחריות האדם להוריד שפע לעולם

והסיבה לכך היא, כי העולם זקוק לגשם, ובני ישראל הם אלו שבזכותם יורד הגשם. והקב"ה אינו רוצה שהגשם יבוא ממילא. אלא ע"י שכל אחד מישראל יתפלל על הגשם. ועל

ד פע"ח שער העמידה כ.

מצטערת - עמו אנכי בצרה.

בספרים מובא שעל האדם לעורר את עצמו בזה עד שבאמת ירגיש שהוא מתפלל על צער השכינה. אולם **בהיכל הברכה** (פרשת בהעלותך) כתב שלפעמים האדם אינו במדרגה זו, ואדרבה, בגלל חסרונו יתכן שהוא שרוי במוחין דקטנות וקשה לו מאוד לחשוב על צער השכינה. כי הוא מכיר היטב את מצבו ואומר: כרגע כואב לי המצוקה שלי. גם לאדם זה אין להימנע מלהתפלל, ויותר מזה, ייזהר שלא יאמר שהוא מתפלל על צער השכינה, כי הוא משקר ומדבר אחד בפה ואחד בלב, והקב"ה יודע מחשבות. ידבר אפוא עם הקב"ה ויאמר: אני יודע שאף השכינה בצרה, אבל אני מרגיש בעיקר את מצוקתי, והריני מתפלל על שניהם.

על האדם לשים לב בענין התפילה, שיש בו שני חלקים, חלק אחד שבו הוא מתפלל **על התמדת הטובה**, וחלק שני שבו הוא מתפלל **על החסרון**. לשניהם הוא זקוק בכל עת, ובכל אחד מהם הוא צריך להתפלל גם **על הפרט** וגם **על הכלל**.

וכך הוא סדר התפילה עצמו שמורכב מכל ארבעת החלקים. ועל האדם להקפיד לעשות כן גם כשהוא מוסיף תפילות מדלילה, ולהתפלל על הכלל כפי שהוא מתפלל על עצמו. כל החלקים האלה קיימים בתפילת שמונה עשרה, וכיון שאמר רבי יוחנן ולוואי שיתפלל אדם כל היום כולו (ברכות כא, א), נמצא שהוא צריך לחיות כל היום עם הבנה זו, גם כשאינו מתפלל שמונה עשרה¹. ועל כן ישים האדם לב שאם כשהוא מוציא תפילה מפיו אחרי התפילה או קודם התפילה או בכל זמן אחר, הוא מתפלל תמיד רק תפילה פרטית ורק על חסרון שיש לו, אינו חי נכונה. ואין זה מעיד על התפילה בלבד, אלא גם על האמונה ובטחון שלו ועל מהלכי המחשבה שלו.

התפילה נועדה להעמיד את האדם במצב של הכנעה לרבוש"ע ולחזק את אמונתו ובטחונו

כפי שהראשונים מסבירים ובראשם רבינו ה'חובת הלבבות' בשער חשבון הנפש שהתפילה נועדה להעמיד את האדם במצב של הכנעה לריבונו של עולם ולחזק את אמונתו ובטחונו עד שירגיש שהוא זקוק בכל רגע ורגע לישועת ה'. ולכן אם האדם מוצא את עצמו מתפלל רק על עצמו ועל חסרונו, סימן הוא לו שאיננו במצב הנכון. הוא לא באמת נכנע, הוא לא באמת בעל בטחון, וחבל. כשילמד כיצד להתפלל, התפילה תוביל אותו אל המקום הנכון, שיזכור שהוא עומד לפני ה' ושהוא זקוק לעזרתו יתברך בכל עת. זה יוציא אותו מעולם הדמיון והשקר.

כעת נחזור אל דברי קדשו של הרה"ק מבעלזא שהמתפלל רק על מחר ולא על היום כי הוא חושב שהיום הוא כבר מסודר, הרי הוא מחוסר אמונה, והנה כעת אנו מבינים שהוא דיבר אודות הדברים הפרטיים של האדם בענין התמדת

הטובה, מול הדברים הפרטיים שלו בענין מילוי החסרון. כי כשאדם מתפלל על מחר או על השבוע הבא שתהיה לו אז סייעתא דשמיא, הרי הוא כאומר: לא הרגשתי שאני זקוק היום לסייעתא דשמיא. רגשי לבי התעוררו רק בענין מה שאני זקוק לו בשבוע הבא שאז אצטרך לעסוק בענין בני שאינו מצליח בישיבה, או שאז אצטרך למצוא מקור פרנסה אחר, כי אמרו לי שבסוף החודש אני מפוטר מעבודתי.

אדם כזה אכן שכח לקיים את חלק התפילה של התמדת הטוב. להתפלל על היום שהטוב לא יפסיק. כי כדי שהאדם יזכור להתפלל לסייעתא דשמיא כשהוא מחזיק את הכפית בידו ורוצה להכניס אותה בפה, הוא זקוק לדרגה יותר גדולה של אמונה, כי הטבע צועק לו שזה מסודר. הוא עדיין נמצא בדרגה כזו שרק לגבי הדברים שרואה שאינו מצליח, הוא קולט שהוא זקוק לישועת ה' ומתפלל אליו. ובכך, דע לך שבזמן הבית היה יותר קל לבני אדם לזכור שבאותה מדה ממש אתה זקוק לסייעתא דשמיא עבור התמדת הטובה.

מלמדת אותנו הגמרא הקדושה - אם רוצה אתה להיות יהודי של ארץ ישראל, יהודי של בית המקדש, יהודי של זמן הבית, תתחיל להרגיל את עצמך להתפלל על הדברים המצליחים. אל תסתפק בתפילה על מילוי החסרון, אלא תתפלל גם על התמדת הטובה.

נמצא שאין הדבר תלוי אם הוא מתפלל על של היום או על של מחר, או אם הוא מתפלל על הפרטים הקטנים או על הפרטים הגדולים. אלא הדבר תלוי במוחו ולבו, האם הוא מרגיש שהעניינים כבר מסודרים. ועל זה צריך האדם לעבוד הרבה מאוד, ונחוץ הוא עד מאוד.

תכלית התפילה על התמדת הטובה הוא שיזכור שהוא זקוק בכל עת לסייעתא דשמיא

וגם אם יאמר האדם שהוא מתפלל ללא הרף. הוא מתפלל באמת, עם דמעות, בכוונה, הוא מתפלל במקומות הקדושים, ומתפלל שחרית מנחה וערבית. הוי אומר: הוא באמת איש מתפלל. יתכן מאוד שהגם שהוא איש מתפלל ואולי גם אומר בכל יום את כל ספר התהלים ומדי פעם בוכה בתפילה, מכל מקום הוא הכניס את עצמו לפינה של עת צרה. כל האופנים של עת צרה. עת צרה של היום, עת צרה של מחר, עת צרה של בנך פלוני. אינך משקיע את המערכת שלך להתפלל על סייעתא דשמיא של היום. כי על של היום אינך מרגיש שאתה צריך להתפלל. אינך מתפלל על התמדת הטובה, וזהו דבר נורא, כי חלקים גדולים מחייך בנויים בלי הקב"ה. מדובר בדרגה מסוימת של כוחי ועוצם ידי ושל חשכות. זה מה שהצדיקים הסבירו לנו וזה מה שאנו צריכים לזכור בכל עת.

והנה אנו רואים שבענין התפילה על התמדת הטובה, צריך האדם להיכנס לפרטים, כי עיקר התכלית של התפילה על

ה ראה בספה"ק 'בית אהרן' באזהרות קודש של אביו הרה"ק רבי אשר מסטאלין זי"ע אות ז.

לרפואה ותרפאני. ואף כאן יבוא אדם וישאל: למה מדברים על הפרטים? למה להציע לריבוננו של עולם מה לעשות? למה לא לומר: הטוב בעיניך עשה? והתשובה היא שאדרבה, **כך בדיוק צריך לעשות. אתה הולך לעשות פעולה? תבין שהפעולה צריכה להצליח.** אתה נוטל סם מרפא, מי אמר שזה ייטיב עמך? מי אמר שגופך יעכל אותו? **רק כשיקלוט שהוא זקוק לישועת ה' הוא יכול ליטול אותו.**

בשבחי הר"ן מביא **שרבי נתן** זיע"א שאל את מורו ורבו הרה"ק **רבי נחמן מברסלב** זיע"א בפליאה: האם אני באמת צריך לדבר עם ה' על כל דבר קטן? והשיב לו: מה, אין זה לפי כבודך לבקש על כך דבר קטן?! אם אין זה מתאים לך, הלא זה נובע מגאווה. כך הטמיע בדמם של תלמידיו שמי שאין מתאים לו לבקש על כל דבר קטן, אין זה אלא שהוא לקוי בגאות.

להתרגל להתפלל לפני כל פעולה שעושים

ובענין זה מסופר הסיפור על מרן ה'חזון איש' זיע"א. שפעם כאשר מקורבו ר' **אלעזר צדוק טורטשין** ז"ל ביקר אצלו, אמר לו ה'חזון איש': אציג בפניך חקירה שעלתה ברעיוני. לפעמים אנו רואים אנשים שבבחרותם היו נראים כתלמידי חכמים ואפילו כיראי שמים, ולאחר נישואיהם נהפכו לאנשים אחרים עד שאין רואים בהם לא התמדה ולא עבודת התפילה, והרי הם כפשוטי העם הדוחפים את ימיהם שיעברו, מה אירע להם? שני צדדים יש לי בדבר. הצד הראשון שבצעירותם היו באמת יראי שמים, אלא שכיון שיצאו אל העולם הגדול, התקלקלו מהרוחות הנושבות בחוצות והתקררו מיראתם. והצד השני שבצעירותם לא הייתה להם כל יראת שמים בלבבם, אלא שכל זמן שהיו נמצאים בין כתלי הישיבה, היו עושים הכל כדי ללכת בתלם ולרצות את צוות הישיבה ואולי גם כדי לקבל שידוך טוב, וכיון שיצאו והשתחררו, מיד התגלו בקלקלתם.

ר' אלעזר צדוק היה בטוח שה'חזון איש' מתכוון להוכיחו על שנפל ממדרגתו לאחר נישואיו ומעיו התהפכו בקרבו. הוא לא ידע מה לענות ונאלם דום. ה'חזון איש' ברכו לשלום והוא יצא מביתו. מרוב בלבול וצער על תוכחת רבו, התחיל לפסוע בכיוון ההפוך מזה המוליך אל ביתו. ויהי בדרך הליכתו, פגש את אחד מדידי. הלה שאל אותו למה נפל פניו, והוא השיב: "ה'חזון איש' שאל ממני כזאת וכזאת וביקש להוכיחני על פניי וכי לא יפלו פניי על כך?! כעת אני בורח לביתי כדי להתאושש מעט".

צחק ידידו ואמר לו: ר' אלעזר צדוק! ראשית כל, אינך בורח לביתך. אתה מתרחק ממנו. שנית, אם תשמע לעצתי, תחזור אל ה'חזון איש' ותשאלנו למה התכוון בהצעת החקירה. סבר ר' אלעזר צדוק וקיבל. חזר לבית ה'חזון איש' ושאל לפשר כוונתו בהצגת החקירה. ענה לו ה'חזון איש': לא אליך התכוונתי, ולא פשטתי לך את החקירה כי לא ביקשת. עכשיו שאתה מבקש, אפשר לך. התשובה היא כצד השני שהצגתי בפניך. בהיותם בישיבה לא האמינו בה' ולכן הם נראים היום

התמדת הטובה הוא להרגיל את האדם לשים לב עד כמה הוא זקוק לסייעתא דשמיא. כשהאדם נכנס לפרטים, אין זה אומר שהוא בא להציע להקב"ה מה ואיך יעשה, אלא פירושו שהוא מתחיל להבין קצת יותר כמה הוא נמצא בזרועותיו של הקב"ה ובכמה דברים הוא זקוק לסייעתא דשמיא ולכמה ניסים הוא צריך. זהו חינוך שהאדם זקוק לו, כי ללא חינוך זה, אינו חי באופן הנכון.

אם נתבונן בברכת המפיל, נראה שמלבד הדברים הכלליים שמתפללים עליהם ותן חלקי בתורתך ותרגילני לדבר מצוה כו', מבקשים גם על של עתה: ואל יבהלוני רעיוני וחלומות רעים והרהורים רעים ותהא מטתי שלמה לפניך והאר עיני פן אישן המות. רשימה של דברים לגבי הצלחת השינה. הוא מבקש בתחילה שתשיבני לשלום ואח"כ ותעמידני לשלום, היינו שהנשמה תפעל למעלה מה שצריכה לפעול שם ואז תחזור אליו, אך בין השכיבה והעמידה יכולים לפקוד אותו רעיונות מבהילים וחלומות רעים והרהורים רעים, מכשולות ובעיות. על כן הוא מבקש על כל הפרטים האלה.

ובכן, האם אלה הם הפרטים היחידים שאפשר להתפלל עליהם? לכאורה אפשר למצוא עוד הרבה פרטים שאפשר להתפלל עליהם. כגון להתפלל על הילדים הקטנים שלא יעירוהו באמצע הלילה, או שהמיטה לא תקרוס, ושלא תהיה אזעקה ויצטרך לרוץ עם הילדים לחדר מוגן. אכן כן, יש הרבה מאוד פרטים ואי אפשר לעבור על כולם ולבקש עליהם, אך הפרטים המוזכרים בברכה זו נועדו להזכיר שיש רשימה ארוכה של דברים שזקוקים לסייעתא דשמיא. בעצם זה שהוא מדבר על הפרטים האלה, הוא קולט שהמצב בכלל לא פשוט.

כמו כן אנו מוצאים לגבי ברכת אשר יצר. שיש בו הפסק באמצע, שהרי מטעם זה חותמים בברוך, ונקראת מחמת כן ברכה אריכתא. ובמה מפסיקים אותה? גילוי דעת ותזכורת - גלוי וידוע לפני כסא כבודך שאם יפתח אחד מהם או יסתם אחד מהם אי אפשר להתקיים ולעמוד לפניך אפילו שעה אחת. המברך נכנס לפרטים - יש נקבים, יש חלולים... והנה אם היה האדם שומע שיעור מרופא בענין פעילות מערכות הגוף במשך שש עשרה שעות, היה מבין שעליו לברך ברכת אשר יצר לכל הפחות במשך שלוש וחצי שעות כדי להסביר ולו בדרך רמז כמה דברים צריכים לעבוד כראוי בכל עת, ואם אחד מהם יפסיק לעבוד כראוי, מיד יחלה האדם. ומה הוא אומר למעשה? גלוי וידוע לפניך שאם יפתח או יסתם... על מה אתה מדבר? אתה יודע בכלל מה הפירוש 'פתח' יש לך מושג כמה ניסים צריכים לקרות לו לאדם בכל עת?!

אכן הגם שבאמת כדאי לשמוע לפעמים שיעור כזה כדי שיתחיל לקלוט איזה ניסים הקב"ה עושה עמו, מכל מקום תיקנו להזכיר כמה פרטים בברכת אשר יצר כדי להזכיר לאדם שעליו להכנס לפרטים - נקבים ונקבים חלולים חלולים...

הרי כך אמרו חז"ל (ברכות ט, א) שכאשר האדם נוטל רפואה, עליו לומר: יהי רצון מלפניך ה' אלוקי שיהא עסק זה לי

כפי שנראים. אנשים חושבים שהאמונה מונחת בכיס, אך טעות גדולה היא בידם, **כדי לקנות אמונה צריך לעמול מידי יום ביומו ומי שלא יעמול מידי יום ביומו, בוודאי ישכח שיש אלוקים בעולם.**

והוסיף ה'חזון איש': אם תרצה לדעת איך קונים אמונה, אומר לך. מה אתה עושה כשאתה רוצה לקנות מנעלים לרגליך? אתה צועד מבייתך אל חנות הנעליים, מוציא מעות מהכיס וקונה, נכון? אך לא זו הדרך. צא מבייתך! עמוד ליד הפתח ושא תפילה לה' יתברך שיהיה בעזרך לקנות מנעלים לרגליך. תתפלל שיכוון אותך אל המוכר הנכון ושתמצא את הנעליים הנכונות שמתאימות לרגליך ושיהיה לך לשלם עבורם, ואז תצא וה' יצליח דרכך. **כן תעשה גם כשתצא לקנות לחם וחלב וכל שאר צרכיך, וכך יהיו כל חייך באמונה.**

ה'חזון איש' הסביר לו שאם האדם מתרגל בבחירתו לזכור על כל פרט ופרט שהוא זקוק לישועת ה', ולהתפלל על כל צעד ושעל מתוך ידיעה שבלי עזרתו יתברך, שום דבר לא יצליח, אזי הוא נעשה בוטח בה', ואח"כ כשהוא מקים את ביתו, הגם שהמושגים משתנים ונסיונות החיים הולכים וגדלים, הוא כבר יודע איך להתמודד אתם. **הוא כבר יודע שהמהלך הוא להתפלל קודם לכן ולהבין שהוא זקוק לסייעתא דשמיא כי הוא בעצמו אין בכוחו לעשות כלום...**

תכלית התפילה על התמדת הטובה היא להרגיל את עצמו לזכור שאף מה שיש לו אינו מובטח לו

כשבחור צעיר קורא ק"ש בבוקר ומזכיר יציאת מצרים ונזכר בניסים ונפלאות שהקב"ה עשה עמנו מחוץ לדרך הטבע, ואומר אני ה' אלוקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים ומזכיר לעצמו שאי אפשר לעשות כלום בכוחות עצמינו. בכל אופן אנו זקוקים לניסים, ואם כן מה ההבדל בין נס קטן לנס גדול? כך הוא נהפך למאמין ובוטח אמיתי, ואז כשהוא נעשה לאיש, הוא יכול להמשיך לדבוק בזה עם כל ענין שפוקד אותו. אבל מי שחשב שלהיות בחור חשוב פירושו להבחן כך וכך דפים ולשבת כך וכך הרבה זמן באותו מקום ולהתענגע כה חזק... ולא שאנו מזלזלים בכל אלה ח"ו, אך כוונתנו שאם אינו עושה זאת יחד עם תפילה, ואינו מתפלל כל יום שיצליח עם החברותא, ושיהיה לו דעת, סימן הוא שאינו סבור שהוא זקוק בכל רגע לישועת ה', ועכשיו כשהוא כבר צריך להתמודד עם דברים יותר גדולים, אין לו שום מושג איך עושים זאת, כי מעולם לא למד איך לעשות זאת. הוא אכן למד בישיבה שמונה שנים, אך מעולם לא למד איך מתמודדים עם נסיונות כאלה.

אף זה אותו יסוד שכל הצדיקים דיברו עליו שתכלית התפילה על התמדת הטובה היא להרגיל את עצמו לזכור שאף מה שיש לו אינו מובטח לו והקב"ה יכול ליטלם ממנו בין רגע. הקב"ה יכול ליטול ממנו את שכלו ואת כח דיבורו, וכן הלאה. וההרגל נעשית דווקא על-ידי התפילה על הפרטים. אמנם כן, כשהוא מתפלל על הפרטים, אינו אומר להקב"ה באיזו צורה

בדיוק יעזור לו. **הסבא קדישא מרוז'ין זיע"א** היה מספר על אשה אחת בעלת בית מזיגה שהגיעה לבקש על פרנסה ונתנה לריבונו של עולם הרבה עצות, ובסוף הגיעה ישועתה ממקום אחר. הסיפור היה שהגיע אליה פריץ אחד וביקש לשתות יין, ולא נשאר לה יין טוב, כי אם יין שהקרים. מזגה קצת ממנו לפריץ, הפריץ לגם מעט ונהנה מאוד מהטעם, והזמין אצלה אלף ושש מאות חביות כאלה, ושילם עליהן הון תועפות. ואמרה אז האשה: על אופן כזה של ישועה לא חשבת.

אכן אנו צריכים להבין את ההבדל. כשאדם עוסק בדבר מסויים, הוא מבקש שהדבר יצליח, וכמו שאמרו חז"ל **במסכת בבא מציעא** (קו, א) שכאשר האדם רוצה לזרוע חיטים, הוא מתפלל שהחיטים יצמחו יפה, ואח"כ כשהוא שומע שהפועל זרע שעורים, הוא יכול לבוא אליו בטענה - אני התפללתי על חיטים ואתה זרעת שעורים, ובגלל כן השעורים לא צמחו יפה. רואים אנו מזה שבכל מה שהאדם עוסק, הוא מתפלל שתשרה בו ברכת ה' ויעלה יפה. וכמו שמתפללים יהי רצון שיהיה עסק זה לי לרפואה ותרפאני, וכמו שהמשנה אומרת **במסכת ברכות** (נד, א) שהנכנס לכרך מתפלל שהקב"ה יכניסו לכרך זה לשלום. כמו"כ כשהאדם אומר תפילת הדרך, הוא מבקש שתוליכנו לשלום ותציעדנו לשלום וכו', וכן הוא מדבר על הפורעניות המצויות - ותצילנו מכף כל אויב ואורב ולסטים וחיות רעות ומכל מיני פורעניות וגו'. הוא מדבר על הפרטים שהוא זקוק בהם לסייעתא דשמיא.

הוספת הפרטים בתפילה נועדה לזכור שהאדם זקוק לס"ד ולא ע"מ לתת עצות להקב"ה

סוף דבר, **בוודאי צריך האדם להיכנס לפרטים** כשהוא מתפלל, אך כשהוא מבין שהוא נמצא בזרועותיו של הקב"ה ושזוהי הסיבה שהוא מתפלל אליו, הרי הוא מבין שהוספת הפרטים נועדו רק כדי להחדיר בליבו עד כמה הוא זקוק לסייעתא דשמיא ולא כדי לתת עצות להקב"ה.

והאמת שהדעת אומרת לגבי מה שכתוב בספר העקרים (מאמר ד פרק כד) שיש לו לאדם להוסיף אחרי כל תפילה והטוב בעיניך עשה, שזה נוגע לתפילה על מילוי החסרון יותר מבתפילה להתמדת הטובה, כי כשהאדם מתפלל על מילוי החסרון, הוא נכנס למין צמצום שהוא צריך שהקב"ה יעשה דווקא כך, כי אם לא - איך יתמלא חסרונו? ולכן יותר נחוץ אז לאדם להזכיר לעצמו שאין הדבר כן. מה שאין כן כשהאדם מתפלל על התמדת הטובה, אזי התפילה עצמה, מזכירה לו שהוא נמצא בזרועותיו של הקב"ה ושהוא זקוק לישועתו בכל רגע ורגע. אמנם כן, גם שם מתאים להוסיף והטוב בעיניך עשה כדי שלא יטעה לומר להקב"ה איך ובאיזה אופן להמשיך להטיב לו. אבל בדרך כלל, אם הוא כבר במדרגה שהוא מתפלל על התמדת הטובה, הוא כבר קולט שהוא זקוק לישועתו ושאינו הדבר תלוי בו אלא בהקב"ה.

עוד ידוע הסיפור שסיפר הרה"ק רבי יצחק מנעשכיז זיע"א (נדפס בהקדמת הספר בעש"ט על התורה) שהבעש"ט הק' ביקש

ועל זה באה התשובה: ראשית, צריך לבדוק אם באמת היית צריך לעשות את זה, אבל נניח שהיית צריך, וכפי שבהרבה מאוד מהמקרים, הלא שכחת דבר אחד שעליו יקום ויפול דבר. **כשהתחלת לעסוק בזה, שכחת שתצטרך להתפלל על התמדת הטובה על כל צעד ושעל בכל עת ובכל שעה.** היה עליך להבין שלא מפני שכוונתך למענו יתברך, מוכרח הדבר שתהיה לך סייעתא דשמיא. ממש לא! ולא מפני שהתפללת פעם אחת בתחילה לסייעתא דשמיא, תהיה לך סייעתא דשמיא לאורך כל הדרך...

אכן האדם טוען: הלא כן התפללתי לסייעתא דשמיא! אני נזכר שבראשית הדרך שמת לי לב שאני סומך יותר מדי על כוחי ועוצם ידי, ואז פשטתי את ידי כלפי מעלה ואמרת: ריבוננו של עולם! אינני יכול לבד...

האדם צריך לבחון את עצמו בזה. הוא צריך לעשות חשבון הנפש אמיתי בענין זה. **האם זכרתי על כל צעד ושעל שאני תלוי ברצון ה', או שבגלל שהתפללתי בתחילה פעם אחת - זנחתי? אם לא זכרת על כל צעד ושעל, פירושו של דבר שלא התפללת על התמדת הטובה, וזאת מפני שהבנת שאתה מוכשר וכוונתך רצויה ואין שום סיבה שלא תצליח.**

מאמר **חז"ל** (יומא לח, ב) **הבא ליטהר מסייעין אותו, כוונתו** שהוא עצמו בא ליטהר. לא מפני שהאדם בא להקים פרויקט שיכול להוסיף טהרה בעולם, הוא עצמו נקרא בא ליטהר. דבר זה נקרא "בא להקים פרויקט". רק **כשהאדם זוכר שהוא זקוק לישועת ה' בכל רגע הוא נקרא בא ליטהר, כי רק אז הוא עצמו מתדבק בה' ונטהר.** ובכן, כל פעם שהאדם בא ליטהר - מסייעין אותו. אבל אם הוא בא ליטהר פעם אחת בלבד כי זכר אז שאינו יכול לבד, ואח"כ במשך כל החודשים שהשקיע בפרויקט, לא זכר מזה כלל - איך תהיה לו סייעתא דשמיא?

אכן כשרואים באמצע הדרך שהאדם מתחיל לעשות דברים פזיזיים, וזהו הסימן המובהק ביותר שעזב את הקב"ה. הוא בונה ישיבה, הוא בונה בית כנסת, הוא מקים גמ"ח, הוא עושה קורס לחינוך הילדים, וכן הלאה, אם פתאום הוא מתחיל לעשות דברים שלא מן השורה... והדבר מצוי כשרואה שלא נרשמו מספיק אנשים, הוא מתחיל לתלות מודעות ולהשתולל בכל מיני דרכים כי הוא נכנס ללחץ והתחיל לפעול בצורה של כוחי ועוצם ידי. ובכן, לא היית בא ליטהר, וכיון שכן, פשוט מאוד מדוע לא היתה לך סייעתא דשמיא.

כשאדם מתפלל נכון הוא לא נשבר גם כשאין תפילתו מתקבלת מיד

אכן, **כשהאדם מתפלל רק על העתיד, סימן הוא שבהווה הוא מרגיש שהוא מסתדר, ואם כן זה היפך מהבא ליטהר, וממילא תחסר לו סייעתא דשמיא.** אך האיש המשכיל מבין שצריך להתפלל על התמדת הטובה חוץ מהתפילות על מילוי החסרון. ויש להוסיף שכך הוא גם לגבי התפילה על הכלל ועל צער השכינה. כשאין האדם מתפלל על הכלל ועל צער

מתלמידו הרה"ק רבי דוד ממיקולייב זיע"א שיביא לו יין כשר ממדינת סרביה וישגיח עליו בשמירה יתירה על הצד היותר טוב. תלמידו נסע לסרביה ושהה שם במקום ייצור היין במשך חודשיים ימים, חודשי אלול ותשרי שהם תקופת הבציר, ובעצמו השגיח על כל פרט ופרט בעסק עשיית היין בלי שום היסח הדעת, מבצירת הענבים ועד סחיטת היין והכנסתו לחביות, ואף המתין כמה שבועות במהלכם נעשית תסיסת היין. והיה אז זמן קלקול הדרכים מחמת הגשמים, והיתה לו טרחה גדולה ויגיעה עצומה בהובלת היין. כך מסר את נפשו על היין מבלי להעלים עין ממנו ולו לרגע אחד.

וכשהגיע למעז'בוז עם היין, או אז היתה שמחתו גדולה ועצומה. מיד שם פעמיו אל רבו הבעש"ט להודיע לו בהתרגשות שעלה בידו להביא לו יין כשר המושגח על ידו היטב, ואז כשהעגלה עמוסת החביות התקרבה לבית הבעש"ט, עבר שם אחד מהשומרים הממונים מטעם הממשלה לאכוף איסור הבאת יין-שרף מחוץ לגבולות המדינה, וכשראה את העגלה עם החביות, התחיל לרעום בקולו: הבאת כאן יין-שרף. התנצל התלמיד ואמר: אין זה יין-שרף, כי אם יין פשוט הסחוט מענבים ואין כל איסור להביא מבחוץ. לא עזרו לו כל תחנוניו של התלמיד לבל יגע הגוי המשוקץ ביין, והגוי ניגש אל החביות ופתח את כולן אחת לאחת וטעם כל אחת בידו לראות אם יין הוא או יין-שרף והסתלק לו. כל היין נהפך ליין נסך וכל השקעתו וטרחתו ירדה לטמיון.

הוא פרץ בבכי - מדוע קרה לי הדבר הזה? כזה עונש? ואז נכנס לרבו הבעש"ט ושאל: על מה הגיע לי ככה? הן מסרתי את נפשי לדבר מצוה וכל כוונתי היתה אך ורק לטובה. רציתי להביא יין כשר, וכעת נתברר שכל יגיעתי היתה לריק. אמר לו הבעש"ט: אמנם כוונתך היתה רצויה, אבל העונש הגיע לך כי היה לך הרגשה שאתה יכול לעשות את זה. אתה תהיה שם, אתה תשגיח, אתה תקפיד, ואף בלילה לא תזניח. אבל **שכחת להתפלל לה' שישלח לך סיוע ממרום** שלא יארע שום דבר תקלה. וכיון ששכחת - אירע מה שאירע, וכפי שאמר דוד המלך: אם ה' לא ישמור עיר, הוא שקד שומר.

להתפלל על סייעתא דשמיא לאורך כל הדרך ולא רק בהתחלה

אכן ישנם הרבה אנשים שנחלים עגמת נפש כזו, בצורה כזו, או אחרת. למשל, כשהאדם רוצה לעשות דבר טוב ומשליך את עצמו בעסק המצוה, כגון עזרה לזולת, אם בענייני כלכלה, אם בעניינים רוחניים, אם בבניית בית כנסת, וכיו"ב, ואינו יושן בלילות, וכל פעם שיש לו לילה קשה, הוא אומר לעצמו: וכי למעני אני עושה? הלא למען הקב"ה אני עושה. רצוני לפרסם שמו הגדול בעולם. וכך הוא מוסיף לעשות ולפעול. כך עוברות כמה שנים, ואז מתברר לו שלא יצא כלום מכל מה שעשה, ועוד זאת הוא נשאר עם חובות של מאה אלף דולר ואף אחד אינו רוצה לעזור לו, ואם לא די בכך, אף יצא עליו שם רע. והנה הוא שואל: למה??? למה עשיתי מה שעשיתי? הלא עשיתיו רק למענו יתברך! וכי לא הייתי צריך לעשותו?!

יודע שאף זה אמת, אבל אין הוא זקוק לדרגת ההסבר של כיתה א', כי הוא מבין שיש תמונה יותר רחבה. הוא מבין שהקב"ה רצה שימשיך שפע, וכשהתפלל, לא על עצמו בלבד התפלל, אלא על הכלל כולו, כי ידע שהכלל זקוק לישועה.

כפי שמסופר על בעל "בנין דוד" זיע"א שבבחרותו ביקשו לגייסו לצבא והיה שרוי בשל כך בסכנה גדולה. הלך אל הגה"ק משינאווא זיע"א, והגה"ק אמר לו: מן השמים הביאו עליך הצרה הזאת, כי הרבה מבחורי ישראל נמצאים באותה צרה וזקוקים לישועה. לך אפוא לשפוך צקון שיחך לפני הבורא וכך ייושעו כולם. וכך הווה, הוא התפלל לישועת ה' ונתגלגלו הדברים ושחרר מחובת הגיוס ויחד עמו שוחררו עוד הרבה מבחורי ישראל.

זהו היסוד המבואר בדברי חז"ל, שעל האדם להבין שיש הרבה מעבר לצרת עצמו. יש שפע שצריך להגיע וגם אם הוא רואה שתפילתו לא פעלה כפי שהוא רצה שתפעל אצל עצמו, הוא מבין שהיא פעלה בעולם בצורה אחרת. מה שאין כן כשהאדם מבקש רק על עצמו ורק על מילוי חסרונו, אין הוא רואה נכון את התמונה, ולכן קשה מאוד לחזקו אח"כ כשרואה שתפילתו לא פעלה מה שרצה. ורק כשהוא לכתחילה מתפלל נכונה, אין הקושיא מציקה לו כל-כך. תן לחכם ויחכם עוד.

(נמסר ביום שלישי פרשת תצוה י"א אד"א תשפ"ד)

השכינה, שוב אינו במקום הנכון. אם אינו יכול להתרגש כשהוא אומר ולירושלים עירך ברחמים תשוב או ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים, סימן הוא שאינו במקום הנכון. הוא עסוק מדי בצרכים האישיים שלו. על האדם להתפלל את כל צורות התפילה. עליו להתפלל בין על מילוי החסרון ובין על התמדת הטובה, בין על עצמו ובין על הכלל, ועליו לבדוק את עצמו אם גם כשהוא אומר מזמורי תהלים הוא מתפלל על כל אלה, כי כשהוא מתפלל על כל אלה, הוא נכנס למצב הנכון, וממילא הוא נעשה כלי להשראת השכינה ולטוב הנגלה שפע גשמי ורוחני.

וכשה מגיע לפרטים, הוא מזכיר את כל הפרטים, ולא כדי להציע לריבונו של עולם איך ומה לעשות, אלא כדי להחזיר בליבו שהוא זקוק בכל אחד מהם לסייעתא דשמיא.

ברגע שהאדם יראה את התמונה היותר רחבה, ועל-ידי עבודתו זה ייעשה חלק ממנו, יוכל להתחיל להרגיש שגם כשהתפלל על איזה דבר ולא נעשה כפי שביקש, אלא שונה לגמרי ממה שביקש, שאין זה אומר שלא נענו תפילותיו. ואף שהשפע עדיין לא הגיע עד אליו בעולם העשייה, בוודאי הוא המשיך את השפע ונתמלא חסרון השכינה על-ידי תפילותיו. הוא מרגיש שתפילותיו הועילו ומבין שלא היו לריק. הוא לא זקוק לדרשת חיזוק שהקב"ה שומר את כל התפילות באוצרו יום אחד יתברר לו שבדיוק באותו יום, נולדה ישועתו. הוא

הודעה משמחת

בשעה טובה ומוצלחת ניתן להשיג דיסק-און-קי (USB) מלא וגדוש עם 200 שיעורים בשער הבטחון שנמסרו ע"י הרב שמעון שניצער שליט"א במסגרת מדור אמונה ובטחון מוקדים לרכישה:

טלפון - 052-761-2069
טלפון - 052-768-3249
טלפון - 052-760-4121
טלפון - 052-761-3239

בית שמש:
אשדוד:
חיפה:
קרית גת:

ירושלים: חנות ספרים וואלדמן קרית בעלזא
בני ברק: חנות ספרים סאטמאר
בני ברק: חנות 'מול' איצקוביץ'

קול הבינני

718.686.8300 ארה"ב
072.257.7726 ארץ ישראל
03.300.0223 בלגיה
0204.586.2115 בריטניה

לקבלת הקונטרס 'הבינני' המלא
וכן לקבלת השיעורים המלאים במייל

שלחו מייל למערכת 'הבינני'
info@machonhavineini.com

לקבלת טעימה יומית במייל
וכן גיליון זה מדי שבוע

שלחו מייל לכתובת
Teimaminahor@gmail.com

קו 'ענמו וראו'

מסר יומי קצר משיעורי הרב שמעון שניצער שליט"א
02.302.4389
או ב'קול הבינני' שלוחה 1 > 0